

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський промислово - економічний коледж
Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР
_____Л.М.Рославець
_____ 20__ р.

**Методичне забезпечення
семінарських занять з дисципліни
Етика та психологія ділових відносин
для студентів спеціальності:**

071 «Облік і оподаткування»

Уклав

О.М. Гайдей

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії гуманітарних
та соціально-економічних дисциплін
Протокол № _____
від „_____” _____ 20__ р.

Голова циклової комісії

О.М.Дрозд

Семінарське заняття № 1

Тема: Пізнавальні психічні процеси та психічні стани особистості.

Мета: формування психологічної грамотності, усвідомлення значення пізнавальних психічних процесів для професійної діяльності особистості.

Методи: словесний (доповідь, навчальна дискусія)
практичний (розв'язання практичних ситуацій)

План:

- 1 Поняття про відчуття та їх види.
- 2 Загальна характеристика сприйняття, його види.
- 3 Властивості сприйняття.
- 4 Поняття про мислення. Види мислення. Індивідуальні особливості мислення
- 5 Поняття про увагу, властивості уваги. Індивідуальні якості уваги.
- 6 Поняття про емоції та почуття. Основні емоційні стани людини та їх зовнішній вираз.
- 7 Особливості вольової діяльності особистості. Вольові якості особистості, їх прояв в професійній діяльності.

Основні поняття та категорії для засвоєння теми: відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, увага, сенсорна адаптація, емоція, почуття.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН: шкала оцінки усного виступу доповідача, приклади ілюзій сприйняття.

Література:

- 1 Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2010. – 583с.
- 2 Загальна психологія: Підручник/ О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук. – К.: Либідь, 2005. – 464с.
- 3 Загальна психологія./ За редакцією академіка С.Д.Максименка. Підручник. – 2-ге вид., - Вінниця: Нова книга, 2004. – 704с.
- 4 Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів/ А.І.Веракіс, Ю.І.Завалевський, К.М.Левківський. – Х.- К.,2005. – 416с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Морально – психологічний клімат колективу.

Мета: З'ясувати ефективність стилів управлінської діяльності, систематизувати та поглибити знання студентів за темою, сприяти засвоєнню норм професійних відносин, усвідомити закономірності функціонування трудового колективу.

План:

- 1 Особливості міжособових відносин в колективі. Характеристика групових процесів.
- 2 Групи та їх класифікація. Рівні розвитку групи.
- 3 Поняття про сумісність. Види сумісностей.

- 4 Сутність поняття стилю керівництва. Характеристика стилів керівництва.
- 5 Психологічна типологія лідерів та їх характеристика.
- 6 Поняття про корпоративну культуру.

Основні поняття та категорії для засвоєння теми: стиль керівництва, лідер, сумісність,

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН: шкала оцінки усного виступу доповідача, приклади стилів управлінської діяльності, методика на визначення схильності до формування певного стилю керівництва.

Теми рефератів:

- 1 Психологічні особливості національних систем керівництва.

Література:

- 1 Чмут Г.К., Чайка Г.Л.: Етика ділового спілкування: навч. посібник. – 2 вид., - К.: Викар, 2002. – 223с.
- 2 Афанасьєв І., Деловой этикет: - 2-е изд.-К.: „Альтерпрес”, 2001.- 352с.
- 3 Психология и этика делового общения: Учебник для ВУЗов / под ред. проф. Лавриненко. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003.
- 4 Осовська Г.В., Комунікації в менеджменті: курс лекцій. – К.: „Кондор”, 2003.
- 5 Шеломенцев В.Н., Этикет и культура общения: Учебн. пособие. – Киев: ООО „Обериг”, 1995.
- 6 Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Етика ділового спілкування: Навч. Посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 344с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Форми обговорення ділових проблем.

Мета: Розширити знання студентів про форми обговорення ділових проблем;
Формувати професійні якості під час взаємодії з діловими партнерами, виховання толерантності;
Сприяти засвоєнню етичних вимог під час вирішення ділових проблем.

План:

- 1 Ділові переговори. Технологія проведення ділових переговорів.
- 2 Організація і проведення ділових нарад. Класифікація нарад.
- 3 Нетрадиційні форми проведення нарад. «Мозковий штурм».
- 4 Ділова доповідь, збори, дискусія.
- 5 Телеконференція, вебінар.

Основні поняття та категорії для засвоєння теми: професійна етика, стиль переговорів, прийоми ділового спілкування, нарада, ділова дискусія.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН: шкала оцінки усного виступу доповідача.

Література:

- 1 Чмут Г.К., Чайка Г.Л.: Етика ділового спілкування: навч. посібник. – 2 вид., -К.: Викар, 2002. – 223с.
- 2 Афанасьєв І., Деловой этикет: - 2-е изд.-К.: „Альтерпрес”, 2001.- 352с.
- 3 Хміль Ф.І.. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004.- 278с.
- 4 Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Етика ділового спілкування: Навч. Посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 344с.
- 5 Все об этикете. Книга о нормах поведения в любых жизненных ситуациях. Серия „1000 секретов успеха”. Ростов-на-дону: „Феникс”, 1997.- 381с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Етикет ділового спілкування.

Мета: Розширити знання студентів про культуру ділового спілкування;
Формувати професійні якості під час взаємодії з діловими партнерами, виховання толерантності;
Сприяти засвоєнню етичних вимог під час вирішення ділових проблем.

План:

- 1 Поняття про професійну етику. Норми професійних ділових відносин.
- 2 Правила поведінки службовців та керівника.
- 3 Етика та етикет у взаємовідносинах з клієнтами та партнерами по бізнесу.
- 4 Поняття про маніпулятора та актуалізатора. Способи протидії маніпулятору.
- 5 Форми обговорення ділових проблем: нарада, збори, «мозковий штурм», ділова доповідь.
- 6 Методика проведення ділових переговорів.
- 7 Нетрадиційні форми обговорення ділових проблем.

Основні поняття та категорії для засвоєння теми: професійна етика, ділові відносини, маніпулювання, діловий етикет, переговори, нарада,

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН: шкала оцінки усного виступу доповідача, таблиця «Двозначні тлумачення»,

Література:

- 4 Чмут Г.К., Чайка Г.Л.: Етика ділового спілкування: навч. посібник. – 2 вид., -К.: Викар, 2002. – 223с.
- 5 Афанасьєв І., Деловой этикет: - 2-е изд.-К.: „Альтерпрес”, 2001.- 352с.
- 6 Хміль Ф.І.. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004.- 278с.
- 4 Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Етика ділового спілкування: Навч. Посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 344с.

5 Все об этикете. Книга о нормах поведения в любых жизненных ситуациях. Серия „1000 секретов успеха”. Ростов-на-дону: „Феникс”, 1997.- 381с.